

Jämlikhet och jämställdhet i Svenska Fäktförbundet

En kort rapport och remissmaterial
från arbetsgruppen för jämlikhet och jämställdhet

Innehåll	Sid.
Till Svenska Fäktförbundets föreningar	2
Jämlikhet och jämställdhet – om mål och motiv	3
Hur ser det ut i svensk fäktning?	6
Hur blir svensk fäktning bättre?	8
Remiss	10

Till Svenska Fäktförbundets föreningar

Styrelsen utsåg den 20 april 2015 en arbetsgrupp, som skulle lämna förslag till hur jämställdhetsarbetet kan förbättras inom Svenska Fäktförbundet. Arbetsgruppen har följande sammansättning

Lars Liljegen	förbundsordförande	sammankallande
Christian Edling	f.d. förbundsstyrelseledamot	
Anna-Maja Hellberg	Djurgårdens IF FF	
Johan de Jong Skierus	FFF	
Vendela Runold	FFF	

Arbetsgruppen har valt att i denna korta rapport ge sin syn på hur arbetet för jämlikhet och jämställdhet kan förbättras. Det är arbetsgruppens bestämda uppfattning, att själva arbetet med remissen, med det samtal om attityder m.m. som då kan komma till stånd, är väl så viktigt som olika förslags detaljer.

I verksamhetsplanen för 2016, som antogs av förbundsmötet den 6 mars 2016 fanns följande formulering:

”Arbetsgruppen avser att under våren 2016 lämna en rapport över hur arbetet för jämlikhet och jämställdhet kan bli bättre. Avsikten är att denna rapport ska kunna bidra till en bra diskussion om jämlikhet och jämställdhet i Svenska Fäktförbundet.

Styrelsen kommer att skicka denna rapport på remiss till SDF och föreningar under början av hösten 2016 för att till förbundsmötet 2017 återkomma med förslag som förbättrar jämlikhet och jämställdhet.

En ny enkät om jämställdheten genomförs under hösten 2016, och jämförelser görs med resultatet från enkäten 2014.

Styrelsen vädjar till samtliga föreningar och SDF att under återstoden av 2016 och inför årsmöten 2017 kraftfullt arbeta för att föreningsstyrelserna får minst 40 procent av vardera könet, och att valberedningarna, utöver ordföranden, kommer att innehålla lika antal kvinnor och män.”

Styrelsen uppmanar nu Svenska Fäktförbundets föreningar att på olika sätt få uppmärksamhet på rapportens ämnen och frågor t.ex. på styrelsemöten eller på föräldraträffar.

Som bilaga finns ett antal frågor, som vi hoppas att föreningarna besvarar och skickar in till lars@fencing.se senast den 30 november 2016.

Styrelsen kommer efter remissen att ta ställning till vilka förslag som ska lämnas till förbundsmötet i mars 2017.

Stockholm den 11 juni 2016.

SVENSKA FÄKTFÖRBUNDET
Styrelsen

Jämlikhet och jämställdhet – om mål och motiv

Programmet ”Fäktningen inför framtiden”

Programmet ”Fäktningen inför framtiden” har följande målbild för jämlikhet och jämställdhet:

Målbild 2020

Samtal om svensk fäktnings värderingar och gott föredöme i förbund och föreningar medverkar till att alla känner sig välkomna till svensk fäktning oberoende av kön, social ställning, ekonomiska förutsättningar, religiös trosuppfattning, sexuell läggning eller etnisk bakgrund.

Det ska vara lika naturligt för en flicka som för en pojke att börja fäkta.

Ingen flicka ska uppleva att hon får mindre stöd än en pojke på motsvarande nivå.

Både kvinnor och män i förbundsstyrelse, SDF-styrelser och föreningsstyrelser är representerade med minst 40 procent.

Valberedningar på alla nivåer i svensk fäktning, utöver ordförande, består av lika antal kvinnor och män.

Jämlikhet och jämställdhet – vad menar vi?

Jämlikhet

Med jämlikhet menar arbetsgruppen att alla, inom de begränsningar som ges av verksamheten, har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på alla nivåer inom svensk fäktning, oavsett bakgrund.

Olika former av funktionsnedsättningar är en del i många människors liv.

Jämställdhet

Med jämställdhet menar arbetsgruppen att alla, oavsett könsidentitet, har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på alla nivåer inom svensk fäktning.

Motiven för jämlikhet och jämställdhet

Ibland är det lätt att glömma motiven för jämlikheten och jämställdheten – förutom de principiella om människors lika värde.

I svensk idrott är andelen pojkar som är aktiva i en eller flera idrottsföreningar större än andelen flickor i alla åldersgrupper. Undersökningar visar också, att flickor ofta har andra motiv för sitt idrottande än pojkar.

Den idrottsrörelse som vill växa genom att attrahera allt fler kvinnor bör därför organiseras på ett sådant sätt, att flickor och kvinnor också känner, att deras intressen tas tillvara i diskussionen om idrottens framtid.

Flera kvinnliga ledare ger fler kvinnliga föredömen.

Den idrott som vill bli alltmer omfattande och få flera medlemmar och aktiva är beroende av att kvinnor får ett större inflytande, så att svensk idrott och svensk fäktning utvecklas på ett sätt, som även är i linje med vad som gynnar flickor och kvinnor.

Erfarenhet och förståelse ökar i den grupp som präglas av mångfald och innehåller människor med olika sexuell läggning, olika åldrar, och som kommer från olika sociala bakgrunder och samhällsklasser.

Den idrott som vill utvecklas måste arbeta aktivt, så att ingen känner sig utanför eller maktlös i diskussionen om idrottens förändring och framtid.

Diskutera

Vilka anser ni vara de viktigaste motiven för jämställdhet och jämlikhet?

Jämställdhet – målen för svensk idrott

RF-stämman på våren 2011 antog mål för jämställdhetsarbetet inom den svenska idrottsrörelsen. Här nedan följer en sammanfattning av målen (med RF-stämmans ordval).

Övergripande mål

Det övergripande målet för idrottens jämställdhetsarbete är att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på alla nivåer och inom alla områden.

Mål

Det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva idrott. Det kräver att kvinnors och mäns idrott värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt och att resurser fördelas rättvist.

All verksamhetsplanering bör ske utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv. Idrotten ska med en genomtänkt verksamhet påverka attityder och värderingar på ett positivt sätt. Om idrottsrörelsen lyckas med det kommer vi att få en idrott som är än mer utvecklande för både kvinnor och män.

Kvinnor och män ska ha lika stort inflytande i beslutande och rådgivande organ. Det innebär att på alla beslutande och rådgivande nivåer bör kvinnor och män vara

representerade med minst 40 procent. På högre befattningar inom idrottsrörelsen bör målet vara detsamma. Då tas både kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och värderingar tillvara och får påverka kvinnors och mäns idrott.

Delmål

Idrottsrörelsen ska på alla nivåer arbeta målmedvetet så att *till stämman 2017*

- kvinnor och män i alla beslutande och rådgivande organ är representerade med minst 40 procent.
- andelen kvinnor respektive män på högre befattningar, till exempel generalsekreterare/ förbundschef, sport-/utbildnings-/utvecklingschef eller liknande, inom idrottens olika organisationer uppgår till minst 40 procent.
- valberedningar på alla nivåer, utöver ordförande, består av lika antal kvinnor och män.
- andelen kvinnliga och manliga tränare inom respektive idrott uppgår till minst 40 procent
  - inom barn- och ungdomsverksamheten på föreningsnivån,
  - vid riks-idrotts-gymnasierna (RIG)
  - vid nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU)
  - vid SF:s landslagsverksamhet.

Svensk fäktnings mål för jämställdheten

Programmet "Fäktningen inför framtiden" slår fast följande:

"Svenska Fäktförbundet vill med stor kraft arbeta för att svensk idrotts jämställdhetsmål förverkligas. Det betyder, att såväl kvinnor som män ska vara representerade med minst 40 procent i alla beslutande och rådgivande organ på förbunds-, SDF- och klubb-nivå. Valberedningar på alla nivåer, utöver ordföranden, ska bestå av lika antal kvinnor och män.

Det är också önskvärt att uppnå en jämnare könsfördelning bland tränarna"

Hur ser det ut i svensk fäktning?

Jämställdheten

Förbundsstyrelsen sände ut en enkät till föreningar och SDF i januari 2014 med syfte att kartlägga läget inom fäktförbundet utifrån de av Riksidrottsmötet fastställda målen för jämställdhet.

Av de föreningar som har besvarat enkäten uppger 33 procent (13) att könsfördelningen är jämn i föreningens valberedning.

Av de föreningar som har besvarat enkäten uppger 44 procent (17) att könsfördelningen är jämn i styrelsen. Om suppleanterna räknas in blir andelen 36 procent (14).

Ett av specialidrottsdistriktsförbunden uppger, att könsfördelningen är jämn i styrelsen. Det SDF som har arbetsgrupper uppger att könsfördelningen är jämn i dessa. Inget SDF uppger att det har en jämn könsfördelning i valberedningen.

Enligt de svar som har inkommit finns det i föreningarna sammanlagt 67 tränare med tränarutbildning inom SvFF eller motsvarande. Det finns 78 hjälptränare eller träningsledare. Av dessa är 14 tränare respektive 29 hjälptränare kvinnor. Det innebär, att det enligt den här enkäten finns 21 procent kvinnliga tränare inom Svensk fäktning. Av hjälptränarna är andelen kvinnor 37 procent. I nitton av föreningarna finns det inga kvinnor som är tränare eller hjälptränare.

Nedanstående tabell visar antal ungdomar som löst licens under respektive säsong.

Licenser, uppdelade på kvinnor och män 2009 – 2015, miniorer - juniorer

Klass	Flickor			Pojkar			Totalt			Förändr. Totalt 13-14	Förändr. Totalt 09-10
	2009- 10	2013- 14	2014- 15	2009- 10	2013- 14	2014- 15	2009- 10	2013- 14	2014- 15	Till 14- 15	Till 14- 15
JUN	40	34	32	50	61	57	90	95	89	-6	1
KAD	34	35	44	89	91	96	123	126	140	14	17
ÄU	46	47	36	126	130	108	172	177	144	-33	-28
YU	35	42	37	110	126	119	145	178	156	-22	11
MIN	18	28	27	63	98	79	81	126	106	-20	25
TOT	173	186	176	438	516	453	611	702	635	-67	24
Andel flickor							28%	26%	28%		

Siffrorna visar att det totala antalet unga fäktare som tävlar har ökat med 24 under tiden 9/10 till 14/15.

Andelen flickor med tävlingslicens är konstant genom åren.

Könsfördelningen bland medlemmarna totalt är följande enligt IdrottOnline.

Medlemmar i landets fäktföreningar, uppdelat på kvinnor och män, 2015

	0 – 6 år	7 – 12 år	13 – 20 år	21 – 40 år	41 -	Summa
Män	3	1 044	1 318	591	782	3 738
Kvinnor	1 (25 %)	283 (21%)	525 (28%)	314 (35%)	476 (38%)	1 599

Jämlikheten

Några enkäter om hur välkomnande Svenska Fäktförbundets föreningar är har inte gjorts. Men det finns skäl att uppmärksamma den fråga som ställdes i ungdomsenkäten för något år sedan.

Under hösten 2013 gjordes en enkät till fäktare och föräldrar. Totalt kom 316 svar, varav 227 var pojkar/män och 89 flickor/kvinnor.

Resultaten av enkäten var på många sätt mycket positiva. Fäktare och föräldrar uppskattar den verksamhet som föreningarna bedriver. 228 av de 261 som besvarade den frågan instämde helt i påståendet att ”Det känns tryggt på träningen och i omklädningsrummet. Ingen blir mobbad eller illa behandlad.” 23 av de svarande instämde delvis. Fem personer svarade ”varken eller”, två ”stämmer inte så bra.” Tre personer svarade ”stämmer inte alls”.

Förklaringarna till ”avhoppen” var flera. Det gick inte att utifrån enkäten hitta någon enskild orsak som är viktigare än andra.

Resultatet av enkäten blev bl.a. den offensiv för en bättre ungdomsfäktning, som Svenska Fäktförbundet nu befinner sig mitt i.

Diskutera

Hur ser det ut i föreningens aktiviteter? Hur är det med jämställdheten och jämlikheten i praktiken?

Hur är en fäktare? Kan den beskrivning ni ger av en ”typisk fäktare” innebära, att det kan finnas inslag i fäktverksamheten som är uteslutande eller begränsande?

Känner sig alla välkomna, som formuleringen är i målbilden här ovanför?

Berätta om klimatet i föreningar och i förbund.

Vet föreningen varför barn, ungdomar och äldre slutar med fäktningen? Kan förklaringar sökas i bristande jämlikhet och jämställdhet?

Intressanta föreningsaktiviteter för att öka jämställdheten är bl.a. fokusgrupper för flickor/kvinnor på olika nivåer i karriären, t.ex. i övergångsfaserna mellan kadetter och juniorer. Mentorskap kan vara en väg liksom t.ex. särskilda föreningsträffar om jämställdhet.

Hur blir svensk fäktning bättre?

Jämlikhet

Diskutera

Vad kan svensk fäktning göra för att öka jämlikheten, skapa ett klimat i förbund och föreningar, där alltfler känner sig välkomna?

I föreningarna?

I förbundet?

Fyll i enkäten i bilagan.

Jämställdhet

Det är viktigt, med tanke på RF-stämman 2017, att jämställdhetsarbetet inom Svenska Fäktförbundet snabbt skärps.

Vad kan då göras?

Jämställdhet i valberedningarna

Ur verksamhetsplanen för 2015:

”Styrelsen väddar till föreningar och SDF att se till att samtliga valberedningar som väljs efter förbundsmötet 2015, utöver ordförande, består av lika antal kvinnor och män. I föreningarnas styrelseval måste ökade ansträngningar göras för att nå målet att kvinnor och män i alla beslutande och rådgivande organ är representerade med minst 40 procent 2017.”

Enkät om jämställdheten

För att kunna redovisa faktorer i enlighet med de av RF uppställda målen för jämställdhet är det nödvändigt att samla in statistik enligt den s.k. binära könsindelningen, kvinna respektive man.

En ny enkät om jämställdheten genomförs under senhösten 2016. Det kan då vara intressant att försöka jämföra andelen kvinnor som har licens med andelen kvinnor som är aktiva i föreningen utan att tävla.

Är kvinnorna en outnyttjad rekryteringsresurs, eller finns det lika många medlemmar av vardera könet, medan männen endast tävlar i större utsträckning än kvinnor?”

Jämställdhet i föreningarna – några goda exempel

Vilka föreningar kan visa upp särskilt goda exempel på rekrytering av flickor till nybörjarträning? Särskilt bra rekryteringskampanjer?

Vilka föreningar kan visa upp särskilt goda exempel på rekrytering och vidareutbildning av kvinnliga tränare? Bör särskilt stöd ges till kvinnor, som deltar vid förbundets instruktörskurser?

Diskutera

Vad kan svensk fäktning göra för att öka jämställdheten?

I föreningarna?

I förbundet?

Fyll i enkäten i bilagan.

Remiss

Jämlikheten

1. Vad kan göras i förbund, SDF och föreningar för att förbättra jämlikheten, d.v.s. få allt fler att känna sig välkomna i landets fäktföreningar?

<i>Åtgärder i förbundet</i>	<i>Åtgärder i SDF</i>	<i>Åtgärder i föreningen</i>

Försök skildra vad som bör göras på olika nivåer för att nå framgång inom ett delområde.

Jämställdheten

2. Vad kan göras i förbund, SDF och föreningar för att förbättra jämställdheten, d.v.s. få allt fler kvinnor aktiva som fäktare och som ledare i landets fäktföreningar?

<i>Åtgärder i förbundet</i>	<i>Åtgärder i SDF</i>	<i>Åtgärder i föreningen</i>

Försök skildra vad som bör göras på olika nivåer för att nå framgång inom ett delområde.

Övrigt

3. Vilka synpunkter, råd m.m. vill föreningen i övrigt skicka med till förbundsstyrelsen?

Skickas in till lars@fencing.se senast den 30 november 2016.